

Smörblommor

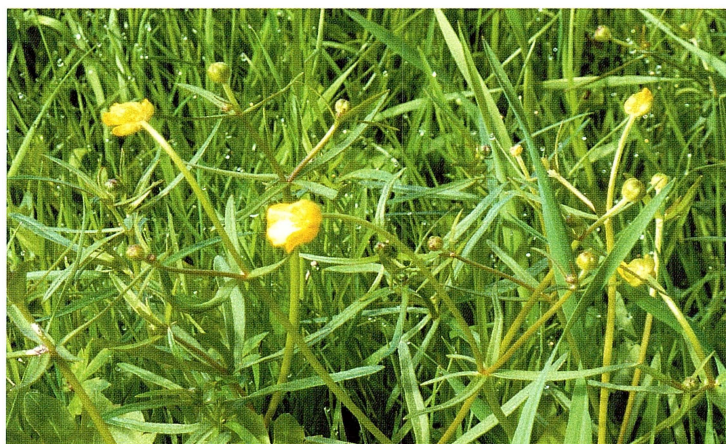
Vanlig smörblomma (Ranunculus acris)

Foto: Ullas Arne Andersson

Det finns ett flertal olika arter av Smörblommor, *Ranunculus* på latin. De flesta är fleråriga, förekommer i hela landet, även i de kargaste fjälltrakterna. Nästan alla har gula blommor. Undantag är Sköldmöjan och Isranunkel som har vita blommor. Nästan alla växer på åkrar eller ängar. Undantag är Rev-smörblomman som är ett ogräs i trädgårdarna, Isranunkel som endast finns i fjällen och går högst av alla svenska blommor, Sköldmöjan som växer i vatten och Strandranunkel som finns vid sjöstränder.

Den alla känner är Vanlig Smörblomma, som det kan vara riktigt gott om på sina håll. Ingen av de Smörblommor som växer här hos oss är kända som medicinalväxter, söderut däremot finns det arter som ger utslag på kroppen där de stryks på huden. Ett tricks som tiggare och luffare brukade använda för att få mat och husrum.

Vanlig Smörblomma (*Ranunculus acris*). Acris betyder skarp. Djur som betar lämnar den växande blomman, men när den blivit torkad äts den. Den brukar blomma lagom till midsommar och är fin att ha till kransar i majstången. Den blommar vanligen hela sommaren, ända till slutet av september, med toppställda gula blommor, blir omkring 60 cm hög och är mycket vanlig i markerna. Som torkad behåller den sin gula färg och passar bra i eternellbuketter.

Majsmörblomma (*Ranunculus auricomus*)

Foto: Ullas Arne Andersson

Majsmörblomma (*Ranunculus auricomus*) är en blomma som kanske inte så många lärt känna. Den liknar Vanlig Smörblomma, men är mindre, ca 30 cm hög. Den har mindre flikiga blad på stälken, men det som gör att den är lätt att skilja från Vanlig Smörblomma är att bladen i blomman sällan sitter kvar tills den är fullt utslagen. Den blommar under försommaren i maj, juni på ångar och vid gårdar. *Ranunculus auricomus* är namnet på en grupp smörblommor med flera hundra småarter.

Revsmörblomma (Ranunculus repens)

Foto: Ullas Arne Andersson

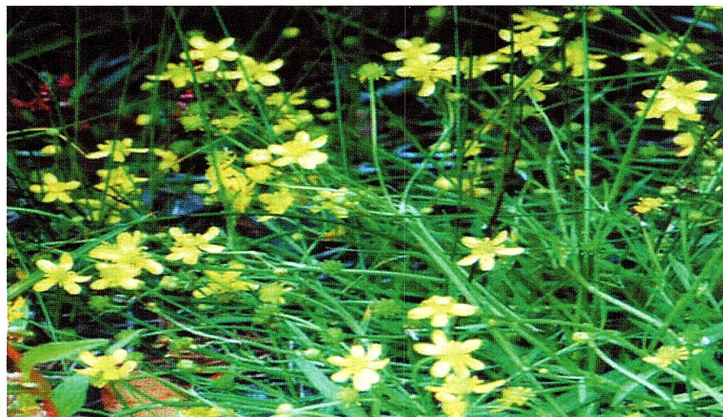
Revsmörblomma (*Ranunculus repens*). Namnet kommer av latinets krypa. Den är ett ogräs som det kan vara svårt att bli av med. Den växer frodigt och med revor som kan bli uppåt en meter långa, och utlöparna slår också rot med bara någon dm mellan rötterna. Den blir några dm hög och blommar, som är stora och gula, blommor en eller flera på var stjälk en stor del av sommaren.

Strandranunkel (Ranunculus reptans)

Foto: Ullas Arne Andersson

Strandranunkel (*Ranunculus reptans*). Reptans betyder smyga omkring. Den växer i strandkanten av Siljan, både runt ön och vid stranden på fastlandet, liten men väl synlig bland strandstenarna, trådlig med rotsläende leder. Den blommar hela sommaren, från mitten av juni till september, med ljusgula blommor, ibland under vatten.

Ältranunkel (*Ranunculus flammula*)

Foto: Ullas Arne Andersson

Ältranunkel (*Ranunculus flammula*). Den blir några decimeter hög och blommar i juli-augusti vid sjöstränder, i diken och kärrkanter. Den har senast setts i diket vid en åker där golfbanan byggdes, återstår att se om den fortfarande finns kvar där. Den växer på leriga marker utan allt för svår gräsväxt. Den är inte så vanlig och anses som sällsynt.

Backsmörblomma (*Ranunculus polyanthemos*)

Foto: Ullas Arne Andersson

Backsmörblomma (*Ranunculus polyanthemos*) betyder mångblommig. Det är en sällan sedd växt på Sollerön, endast i gravrösen i Klikten går det att hitta den, vid midsommartid. En hög, rakryggad blomma, som är småhårig på stjälken, blir ca 40 cm hög och växer i backar och bryn, mitt i sommaren. Backsmörblomman är vanlig söderut, så lokalen i Klikten tillhör de nordligare.

Svalört (Ranunculus ficaria)

Foto: Ullas Arne Andersson

Svalört (*Ranunculus ficaria*) blir ett par dm hög och blommar tidigt, i maj-juni, med sitt täta och nedliggande växtsätt. En nykomling i traktens flora. Det är en växt som förökar sig ymnigt med både frön och rötter, så ta inte in den i trädgårdslanden när ni hittar den, även om den har fina blommor. Vanlig som besvärligt ogräs i södra delen av landet, sällsyntare mot norr.

Det finns ytterligare många arter av Smörblommor inom landet, så det blir till att ut och söka ännu fler.

Ullas Arne Andersson

Sollerö Fruktodlarförening

Kommer ni ihåg hur mycket äpplen det blev förra året? Många undrar hur det kunde bli så. Pomologen Olle Ridelius förklarar det så här:

”Det beror på att det var en regnig sommar förra året (läs 2012). Det har att göra med att det finns ett hormon, som heter cytokinin i marken och som trädet tar upp med vatten. Detta medverkar till att omvandla bladknoppar till blomknoppar.”

För att det sedan ska kunna bli äpplen måste det också till pollinering, vilket insekterna sköter så bra. Vi sänder ett varmt tack till våra biodlare på Sollerön som ”lånar ut” sina bin. Köp lokalproducerad honung av dem!

Vår äppelträdsallé är en rikskändis. Studenter från Sveriges Lantbruksuniversitet i Uppsala besökte Sollerön i somras för att titta på de 230 träden av 30 olika äppelsorter.

I allén, håll koll på träd nummer 196 B och nummer 234 som finns i Gruddbo. 196 B är ett rotskott från ett gammalt träd. 234 skulle ha blivit ett Åkerö, men dog. Roten skickade upp ett skott. Dessa träd har nu fått några ympar på sig, dvs. kvistar från andra äppelträd. Vi hoppas att de ”tänder” som man säger på pomologernas fikonspråk.